

Uputa o odgovornostima i obvezama
OSOBE ODGOVORNE ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA
u skladu s odredbama

Uredbe Vijeća (EZ) broj 1099/2009 o zaštiti životinja u vrijeme usmrćivanja

OPĆENITO

1. UVOD

Nova EU Uredba o dobrobiti životinja koja se odnosi na klaonice (Uredba Vijeća (EZ) broj 1099/2009¹) zahtijeva da, u svrhu pravilnog razumijevanja i primjene zahtjeva za osiguranje dobrobiti životinja, i u svrhu provođenja standardnih operativnih procedura (u daljnjem tekstu: SOP), subjekt u poslovanju s hranom koji posluje u klaonici (u daljnjem tekstu: SPH) imenuje osposobljenu osobu kao **osobu odgovornu za dobrobit životinja**. Za male klaonice nije obvezno imenovanje osobe odgovorne za dobrobit životinja (vidi točku 10.).

Dok je ukupna zakonodavna odgovornost za udovoljavanje propisima Europske unije na SPH, osoba odgovorna za dobrobit životinja je **tehnički odgovorna** za primjenu ove obveze u praksi. Iz tog razloga je osoba odgovorna za dobrobit životinja ključna osoba za osiguranje da sve radnje koje se provode u klaonici udovoljavaju zahtjevima zakonodavstva Europske unije vezano za dobrobit životinja.

Nadležnosti osobe odgovorne za dobrobit životinja su jasno navedene Uredbom 1099/2009², a da bi ih provodile takve osobe moraju biti posebno osposobljene i imenovane za navedene poslove.

Ova uputa osigurava „korak po korak“ vodič za provođenje zadaća osobe odgovorne za dobrobit životinja u Europskoj uniji.

2. PRIKAZ OSOBE I ZADATAKA

2.1. Nadležno tijelo je odgovorno za provođenje službenih kontrola kojima se utvrđuje da li SPH primjenjuju propise iz područja dobrobit životinja.

Međutim, osoba imenovana kao osoba odgovorna za dobrobit životinja koja radi za SPH, kao kontaktna točka prema nadležnom tijelu, osigurava upute za osoblje koje radi na liniji klanja i provjerava provedbu uputa u praksi.

¹ U daljnjem tekstu: Uredba 1099/2009

² Uredba Vijeća (EZ) br. 1099/2009 od 24. rujna 2009. o zaštiti životinja u trenutku usmrćivanja, poveznica: [http://www.veterinarstvo.hr/UserDocsImages/dobrobitZivotinja/DZklanje/Uredba%20Vijeća%20\(EU\)%201099%20iz%202009.pdf](http://www.veterinarstvo.hr/UserDocsImages/dobrobitZivotinja/DZklanje/Uredba%20Vijeća%20(EU)%201099%20iz%202009.pdf)

Iako je uloga osobe odgovorne za dobrobit životinja uglavnom operativna, ta je osoba i najprimjerenija za savjetovanje³ SPH vezano za ulaganje u renoviranje klaonice i nabavu nove opreme. Za postojeće klaonice koje su počele raditi prije pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji tj. do dana 1. srpnja 2013. godine, neka se od pravila za uređenje, izgradnju i opremu ne primjenjuju odmah, ali će se morati primjenjivati od 8. prosinca 2019.⁴ godine pa zbog toga treba provesti potrebne pripreme kako bi te klaonice bile usklađena do prosinca 2019. godine.

Udovoljavanje odredbama Uredbe 1099/2009 zahtijeva stručnost i razvijanje **standardnih operativnih procedura**⁵ (SOP) u klaonicama za koje je osoba odgovorna za dobrobit životinja odgovorna. Ova osoba također mora osigurati da se SOP-i učinkovito provode te mora voditi detaljnu evidenciju o poduzetim radnjama.

U svrhu osiguravanja vodiča za osoblje koje radi na liniji klanja, osoba odgovorna za dobrobit životinja mora imati **odgovarajuće ovlasti i tehničko znanje**⁶, uključujući detaljno poznavanje odgovarajućih propisa Europske unije. (vidi točku 3.)

2.2. SOP-i koji se izričito zahtijevaju zakonodavstvom⁷ odnose se na:

- ključne parametre za omamljivanje⁸ (vidi točku 4.)
- provjeru učinkovitosti omamljivanja⁸ (vidi točku 5.)
- provjeru **učinkovitosti usmrćivanja** u slučaju obrednog klanja⁹
- održavanje i korištenje opreme za sputavanje i omamljivanje¹⁰ (vidi točku 6.).

Za osiguravanje usklađenosti s Uredbom 1099/2009 potrebno je osigurati i druge SOP-e (vidi točku 7.).

Osoba odgovorna za dobrobit životinja u svrhu pravilnog provođenja SOP-a mora:

- osigurati da je odgovarajuće osoblje na klaonici upoznato sa SOP-ima i da ih razumije (vidi točku 8.) i
- voditi evidencije o radnjama koje je poduzela pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti, a u cilju uvođenja i pravilne primjene SOP-a (vidi točku 9.)¹¹.

³ Članak 17. stavak 1. Uredbe 1099/2009

⁴ Članak 20. stavak 1. Uredbe Vijeća br. 1099/2009: Do 8. prosinca 2019. godine članak 14. stavak 1. Uredbe 1099/2009 primjenjuje se samo na nove klaonice ili na novo uređenje, konstrukciju ili opremu obuhvaćene pravilima utvrđenima u Prilogu II. Uredbe 1099/2009 koje prije 1. siječnja 2013. još nisu počele raditi.

⁵ Članak 17. stavak 3. Uredbe 1099/2009

⁶ Članak 17. stavak 2. i 4. Uredbe 1099/2009

⁷ Članak 6. Uredbe 1099/2009

⁸ Članak 6. stavak 2. podstavak b) Uredbe 1099/2009

⁹ Članak 6. stavak 2. podstavak c) Uredbe 1099/2009

¹⁰ Članak 9. stavak 1. Uredbe 1099/2009

¹¹ Članak 17. stavak 5. Uredbe 1099/2009

3. KVALITETE I KVALIFICIRANOST OSOBE ODGOVORNE ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA

3.1. Osoba odgovorna za dobrobit životinja treba imati:

- dovoljne ovlasti i tehničko znanje da može odgovarajuće savjetovati osoblje na liniji klanja i
- potvrdu o osposobljenosti za sve postupke koji se odvijaju u klaonici za koju je odgovorna¹².

3.2. Potvrdu o osposobljenosti izdaje pravna osoba koju odredi Ministarstvo¹³ u skladu s člankom 15. stavkom 2. Zakona o provedbi uredbi Europske unije o zaštiti životinja (Narodne novine, broj 125/13, 14/14 i 92/14). Potvrda se izdaje nakon polaganja neovisnog ispita s temama koje odgovaraju za kategorije životinja, s obzirom na obuhvaćene radnje kao što su:

- briga za životinje i rukovanje životinjama prije sputavanja
- sputavanje životinja u svrhu omamljivanja ili usmrćivanja
- omamljivanje životinja
- procjena učinkovitog omamljivanja
- vješanje ili podizanje živih životinja
- iskrvarivanje živih životinja
- klanje
- pričuvne metode omamljivanja i/ili usmrćivanja.

3.3. Osoba odgovorna za dobrobit životinja:

- mora biti propisno ovlaštena od strane SPH da bi mogla provoditi poslove koji su joj preneseni ovlaštenjem
- odgovara izravno SPH
- obavještava SPH o svim događanjima vezanim za dobrobit životinja, a pogotovo ako je potrebno donijeti odluku o upravljanju (menadžersku odluku)
- mora imati takve ovlasti da može zahtijevati da:
 - ✓ sve osoblje u potpunosti ispunjava svoje zadatke u skladu s propisima Europske unije o dobrobiti životinja i specifičnim SOP-ima koji su napravljeni za svaku klaonicu
 - ✓ se provedu dopunske radnje neophodne za udovoljavanje EU standardima i specifičnim SOP-ima
- mora osigurati da poslove obavljaju osobe s odgovarajućim stupnjem osposobljenosti tako da životinjama ne uzrokuju nepotrebnu bol, stres ili patnju i tamo gdje je to odgovarajuće da se pridržava obuke odobrene od nadležnog tijela.

3.4. Kako bi se osiguralo udovoljavanje odgovarajućim pravilima EU za dobrobit životinja, SPH za svaku klaonicu imenuje osobu odgovornu za dobrobit životinja.

¹² Članak 17. stavak 4. Uredbe 1099/2009

¹³ Ministarstvo poljoprivrede

PODRUČJA DJELOVANJA OSOBE ODGOVORNE ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA

4. OSIGURAVANJE KLJUČNIH PARAMETARA OMAMLJIVANJA ŽIVOTINJA

Osoba odgovorna za dobrobit životinja mora poznavati sve odgovarajuće aspekte parametara omamljivanja¹⁴ s obzirom na vrstu životinja i radnje u klaonici za koju je odgovorna.

Zahtjevi za omamljivanje životinja su određeni zakonodavstvom, ali neke parametre (tzv. „ključne parametre“) treba odrediti SPH. Iz toga razloga osoba odgovorna za dobrobit životinja treba odrediti te ključne parametre i osigurati njihovu primjenu.

4.1. Za omamljivanje primjenom mehaničkih metoda moraju se odrediti sljedeći ključni parametri

Pri upotrebi **pištolja za omamljivanje s penetrirajućim klinom** moraju se odrediti i nadzirati sljedeći ključni parametri:

- položaj i smjer udarca
- odgovarajuća brzina, izlazna duljina i promjer klina (ovisno o veličini i vrsti životinje) i
- najdulje vrijeme od omamljivanja do klanja/usmrćivanja.

4.2. Za metode omamljivanja koje koriste električnu struju¹⁵ moraju se odrediti sljedeći ključni parametri

4.2.1. Kod metoda omamljivanja **električnom strujom primijenjenom samo na glavi** mora se odrediti i pratiti:

- minimalna jakost struje (A ili mA) ovisno o kategoriji životinje
- minimalna voltaža (V)
- maksimalna frekvencija (Hz)
- minimalno vrijeme izlaganja električnoj struji
- maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja
- frekvencija kalibracije opreme
- određivanje optimalnog protoka struje
- sprječavanje elektrošokova prije omamljivanja te
- smještaj i kontaktna površina elektroda.

4.2.2. Kod omamljivanja **električnom strujom metodom glava-tijelo** mora se odrediti i pratiti:

- minimalna jakost struje (A ili mA) ovisno o kategoriji životinja
- minimalna voltaža (V)
- maksimalna frekvencija (Hz)

¹⁴ Vidi u Prilogu I. Uredbe 1099/2009 potpuni popis metoda za omamljivanje i s omamljivanjem povezanih postupaka

¹⁵ Prilog I. Poglavlje I. Tablica 2. Uredbe 1099/2009

- minimalno vrijeme izloženosti
- frekvencija kalibracije opreme
- određivanje optimalnog protoka struje
- sprječavanje elektrošokova prije omamljivanja
- položaj (pozicioniranje) i kontaktna površina elektroda i
- maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja u slučaju jednostavnog omamljivanja.

4.2.3. Za omamljivanje **električnom strujom u vodenoj kupelji** mora se odrediti i pratiti:

- minimalna jakost struje (A ili mA)
- minimalna voltaža (V)
- maksimalna frekvencija (Hz) ovisno o kategoriji životinja
- minimalno vrijeme izloženosti
- frekvencija kalibracije opreme
- sprječavanje električnog šoka prije omamljivanja
- smanjenje na najmanju moguću mjeru boli prilikom vješanja na lire
- određivanje optimalnog protoka struje
- najdulje vrijeme koje ptice mogu biti obješene na lire prije nego dođu do vodene kupke
- minimalno vrijeme izloženosti svake životinje električnoj struji
- uranjanje ptica do osnove krila i
- najdulje vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja kod frekvencije veće od 50 Hz(s).

4.3. Za metode omamljivanja plinom¹⁶ moraju se odrediti ključni parametri

4.3.1. Za **ugljični dioksid pri visokim koncentracijama** mora se odrediti i pratiti:

- razina koncentracije ugljičnog dioksida
- trajanje izlaganja (izloženosti)
- maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja u slučaju jednostavnog omamljivanja
- kvaliteta plina i
- temperatura plina.

4.3.2. Za **ugljični dioksid u dvije faze** mora se odrediti i pratiti:

- koncentracija ugljičnog dioksida
- trajanje izlaganja
- kvalitetu plina i
- temperaturu plina.

4.3.3. Za **ugljični dioksid pomiješan s inernim plinovima** mora se odrediti i pratiti:

¹⁶ Prilog I. Poglavlje I. Tablica 3. Uredbe 1099/2009

- koncentracija ugljičnog dioksida
- trajanje izlaganja
- maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćenja u slučaju jednostavnog omamljivanja
- kvaliteta plina
- temperatura plina i
- koncentracija kisika.

4.3.4. Za **inertne plinove** mora se odrediti i pratiti:

- koncentracija kisika
- trajanje izloženosti
- kvalitetu plina
- maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja u slučaju jednostavnog omamljivanja i
- temperaturu plina.

KONTROLNA LISTA ZA OMAMLJIVANJE

SKUPNA KONTROLNA LISTA ZA OMAMLJIVANJE			
mehaničko omamljivanje			
	položaj i smjer udara		
	odgovarajuća brzina		
	najdulje vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja		
	+ plus		
	pištolj za omamljivanje s penetrirajućim klinom	izlazna duljina i promjer klina	
omamljivanje električnom strujom			
	minimalna jakost struje (A ili mA)		
	minimalna voltaža (V)		
	maksimalna frekvencija (Hz)		
	minimalno vrijeme izlaganja		
	maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja		
	frekvencija kalibracije opreme		
	određivanje optimalnog protoka struje		
	sprječavanje elektrošokova prije omamljivanja		
omamljivanje električnom strujom			

+ plus			
	omamljivanje električnom strujom samo na glavi i glava-tijelo	smještaj i kontaktna površina elektroda	
	omamljivanje električnom strujom u vodenoj kupelji	izbjegavanje boli pri vješanju na lire	
		najdulje vrijeme koje ptice mogu biti obješene na lire prije ulaska u vodenu kupelj	
		uranjanje ptica do osnove krila	
omamljivanje plinom			
	koncentracija plina		
	trajanje izlaganja		
	temperatura plina		
+ plus			
	ugljični dioksid pri visokim koncentracijama	kvaliteta plina	
		maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja	
	ugljični dioksid u dvije faze	kvaliteta plina	
	ugljični dioksid pomiješan s inertnim plinovima	kvaliteta plina	
		maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja	
		koncentracija kisika	
	inertni plinovi	kvaliteta plina	
		maksimalno vrijeme od omamljivanja do uboda/usmrćivanja	
		koncentracija kisika	
		koncentracija kisika	

5. PROVJERA OMAMLJIVANJA

Životinje ne smiju pokazivati bilo kakve znakove svijesti ili osjetljivosti u razdoblju od završetka omamljivanja do smrti.¹⁷

Primjena postupka omamljivanja zahtijeva određene tehničke uvjete, međutim, zbog svoje složenosti ponekad ti postupci mogu dati i loše rezultate. Zbog toga je neophodno da se u praksi redovito provjerava:

- uspješnost omamljivanja i
- da je vrijeme trajanja omamljenosti dovoljno za smrt životinje prije nego se životinja vrati svijesti.

¹⁷ Članak 5. stavak 1. Uredbe 1099/2009

Osoba odgovorna za dobrobit životinja odgovorna je za osiguravanje ovoga uvjeta. To znači da se prvo oblikuje **postupak monitoringa**¹⁸ i provođenje redovitih provjera te se u SOP-u određuje koje mjere treba poduzeti utvrdi li se da se ne ispunjavaju zahtijevani uvjeti.

Provjere se moraju provoditi na **reprezentativnom uzorku životinja**¹⁹ s učestalošću koja uzima u obzir nalaze prethodnih provjera i sve druge čimbenike koji mogu utjecati na učinkovitost postupka omamljivanja, kao što su promjene vrste ili veličine životinja koje se kolju te radnih obrazaca osoblja.

Kad provjere ukazuju da životinja nije pravilno omamljena odmah se moraju poduzeti odgovarajuće mjere specificirane u SOP-u.²⁰

Kada su životinje **zaklane bez prethodnog omamljivanja** (u skladu s člankom 4. stavkom 4. Uredbe 1099/2009) **potrebne su sustavne provjere**²¹ koje osiguravaju da kod životinja ne postoje bilo kakvi znakovi svijesti ili osjetljivosti prije nego li budu oslobođene iz opreme za sputavanje te da ne pokazuju bilo kakve znakove života prije skidanja kože ili šurenja.

Nadzor mora osigurati rezultate s visokom razinom pouzdanosti. SOP-i kojima su propisani postupci provjere omamljivanja²² moraju sadržavati:

- imena osoba zaduženih za nadzor postupaka
- pokazatelje tako osmišljene da mogu otkriti znakove besvjesnog stanja i svijesti ili osjetljivosti životinja
- pokazatelje tako osmišljene da mogu otkriti nedostatak znakova života kod životinja zaklanih bez omamljivanja
- kriterije za određivanje da li su rezultati prikazani pomoću pokazatelja zadovoljavajući
- okolnosti i/ili vrijeme kada se nadzor mora odvijati
- tijekom kontrole se provjerava broj životinja u svakom uzorku
- odgovarajuće postupke koji osiguravaju da se u slučaju neuspješnog provođenja specifičnih kriterija, postupci omamljivanja ili usmrćivanja ponovo razmotre u svrhu utvrđivanja bilo kojih nedostataka i neophodnih promjena koje se za te radnje moraju poduzeti.

Za svaku liniju klanja moraju se postaviti specifični postupci praćenja.

6. ODRŽAVANJE I KORIŠTENJE OPREME

Proizvođači opreme za sputavanje i omamljivanje dužni su osigurati upute za njezinu upotrebu i održavanje, ovisno o vrsti, kategoriji, količini i/ili težini životinja za koju je ta oprema dizajnirana.²³

¹⁸ Članak 5. stavak 1. Uredbe 1099/2009

¹⁹ Članak 5. stavak 1. podstavak 2. Uredbe 1099/2009

²⁰ Članak 6. stavak 2. Uredbe 1099/2009

²¹ Članak 5. stavak 2. Uredbe 1099/2009

²² Članak 16. stavak 2. Uredbe 1099/2009

²³ Članak 8. Uredbe 1099/2009

Osoba odgovorna za dobrobit životinja:

- mora provjeravati da li se oprema za sputavanje i omamljivanje pravilno koristi tako da osigurava optimalne uvjete potrebne za dobrobit životinja
- mora osigurati da upute proizvođača opreme budu poznate osoblju klaonice koje radi na odgovarajućim poslovima i da ih isti pravilno upotrebljavaju
- može upotrijebiti i/ili prilagoditi upute proizvođača tako da ta vrsta opreme daje dobre rezultate u njihovoj klaonici.

7. OSIGURANJE DOBRE PRAKSE

Zakonodavstvom Europske unije određuju se operativna pravila za rukovanje životinjama i sputavanje životinja u klaonici (*članak 15. i Prilog III. Uredbe 1099/2009*).

7.1. Osoba odgovorna za dobrobit životinja mora:

- osigurati da su **svi operativni postupci pravilno uređeni SOP**-ima klaonice

te osobito

- osigurati da se uvjeti dobrobiti životinja **sustavno procjenjuju za svaku pošiljku životinja** tako da se mogu postaviti prioriteta pri postupanju sa životinjama
- odrediti koje životinje imaju posebne potrebe (posebice životinje koje još sišu, životinje u laktaciji, ženke koje su se porodile tijekom puta ili životinje koje su dostavljene u kontejnerima)
- odlučiti o odgovarajućim mjerama koje se trebaju poduzeti (klanje bez odgode, osobito u slučaju životinja koje ne mogu hodati, koje se moraju usmrtiti tamo gdje leže ili, gdje to nije moguće, tada životinje zaklati bez odgode, osigurati mužnju, omogućiti mladunčadi da siše ili osigurati vodu za napajanje).

7.2. Osoba odgovorna za dobrobit životinja također je odgovorna za redovit pregled kondicije i zdravstvenog stanja životinja u depou.

7.3. Pored navedenog, osoba odgovorna za dobrobit životinja mora uspostaviti SOP-e koji moraju obuhvaćati operativne postupke u klaonicama koji mogu imati utjecaja na dobrobit životinja, a koji moraju obuhvaćati dolazak, kretanje i rukovanje životinjama uključujući:

- brzi istovar i, nakon toga, klanje bez odgađanja, ali bez nepotrebnog požurivanja životinja pri njihovom kretanju
- uređenje depoa, hranjenje, stelju i jasne pokazatelje na svakom odjeljku o vremenu dolaska životinja
- pripremljenost i spremnost za trenutačnu upotrebu odjeljka za izdvajanje životinja kojima je potrebno osigurati posebnu skrb
- kvalitetu i rukovanje spremnicima u kojima su životinje prevezene
- jasne pokazatelje načina ponašanja koje je zabranjeno pri rukovanju životinjama (popis radnji koje uzrokuju bol, patnju ili predstavljaju opasnost od ozljeđivanja) kao i koje je dopušteno (jasno pokazuje ograničenja i uvjete)

- omamljivanje, klanje i metodologiju rukovanja životinjama te dobru praksu.

8. OSIGURAVANJE POZNAVANJA I RAZUMIJEVANJA PRAVILA

Osoba odgovorna za dobrobit životinja mora osigurati da su određene osobe u klaonici, ovisno o njihovim zaduženjima, upoznate sa SOP-ma i da ih razumiju. Za upotrebu SOP-a u klaonici potrebno je razviti **strategiju komunikacije i edukacije**.

Primjeri materijala koji mogu za to biti korisni su posteri, popisi postupaka i slike ili fotografije koje pokazuju što bi se trebalo učiniti i što se ne bi trebalo učiniti.

Osoba odgovorna za dobrobit životinja treba ili izraditi ili nabaviti odgovarajuće materijale i također mora osigurati da su materijali izrađeni na odgovarajućem jeziku tako da ih razumiju svi oni koji rade na određenim poslovima u klaonici. Nadalje, zakonodavstvo Europske unije određuje da osoblje koje rukuje životinjama treba posjedovati potvrdu o osposobljenosti vezano za poslove koje obavlja. Dok se potvrda može izdati samo na način kako je određeno člankom 15. stavkom 2. Zakona o provedbi uredbi Europske unije o zaštiti životinja (Narodne novine, broj 125/13, 14/14 i 92/14), osoba zadužena za dobrobit životinja može doprinijeti edukaciji osoblja tako da im osigura objašnjenja i temeljne informacije.

Osoba odgovorna za dobrobit životinja zadužena je također za **provjeru odgovarajućeg znanja i vještina osoblja** s obzirom na poslove koje obavljaju, a tamo gdje je to potrebno i za poduzimanje mjera kako bi se održala stručnost (znanje i vještine).

9. VOĐENJE EVIDENCIJE²⁴

Osoba odgovorna za dobrobit životinja mora voditi evidencije o radnjama koje poduzima pri obavljanju svoje dužnosti vezano za uspostavljanje SOP-a i njihovu pravilnu primjenu.

Ove evidencije obuhvaćaju postupke koji su poduzeti za poboljšanje dobrobiti životinja u klaonici.

Evidencije se moraju čuvati najmanje godinu dana i moraju biti na raspolaganju na zahtjev nadležnog tijela.

10. MORAJU LI SVE KLAONICE IMENOVATI OSOBU ODGOVORNU ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA?²⁵

Klaonice godišnjeg kapaciteta klanja manjeg od 1000 uvjetnih grla stoke (sisavaca) te 150.000 ptica ili zečeva ne trebaju imenovati osobu odgovornu za dobrobit životinja, no njihove prethodno opisane obveze (zadatke) moraju provoditi sami SPH.

²⁴ Članak 17. stavak 5. Uredbe 1099/2009

²⁵ Članak 17. stavak 6. Uredbe 1099/2009

„Broj jedinica stoke“ je standardna jedinica koja omogućava usporedbu između različitih kategorija stoke:

- odrasla goveda²⁶ i kopitari su ekvivalent za 1 UG
- ostala goveda su ekvivalent za 0,5 UG
- svinje težine žive vage preko 100 kg su ekvivalent za 0,2 UG
- ostale svinje su ekvivalent za 0,15 UG
- ovce i koze su ekvivalent za 0,1 UG
- janjad, jarad i prasad težine ispod 15 kg žive vage su ekvivalent za 0,05 UG.

11. KONAČNA KONTROLNA LISTA – O OBVEZAMA OSOBE ODGOVORNE ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA: U KLAONICI TIJEKOM RADA I ZA VLASTITU OSPOSOBLJENOST

KONTROLNA LISTA O OBVEZAMA OSOBE ODGOVORNE ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA - U KLAONICI TIJEKOM RADA	
✓ Jeste li izradili standardne operativne postupke (SOP) za klaonicu za koju ste odgovorni, kojima pokrivате operativne postupke koji mogu imati utjecaj na dobrobit životinja?	
✓ Jeste li osigurali da je odgovarajuće osoblje upoznato sa SOP-ima i da ih razumije?	
✓ Jeste li razvili strategiju komunikacije, o pravilima i SOP-ima, koje se primjenjuje u klaonici?	
✓ Je li strategija komunikacije koju ste razvili za klaonicu lako razumljiva za osoblje klaonice?	
✓ Jeste li uspostavili specifične SOP-e za provjeru da životinje po završetku omamljivanja pa do smrti ne pokazuju znakove svijesti ili osjetljivosti?	
✓ Da li je SOP-ima određeno koje se mjere moraju poduzeti u slučaju kad se pregledom utvrdi da životinja nije primjereno omamljena?	
✓ Možete li osigurati da se navedeni SOP-i učinkovito primjenjuju?	
✓ Možete li zahtijevati da se provedu bilo koje korektivne mjere potrebne za osiguranje usklađenost sa standardima Europske unije i posebnim SOP-ima.	
✓ Provjeravate li da se oprema za sputavanja i omamljivanje pravilno koristi?	
✓ Provjeravate li da se ta oprema pravilno održava i čisti?	
✓ Jeste li uspostavili metode za praćenje učinkovitosti kako biste osigurali potrebnu kalibraciju opreme za omamljivanje?	
✓ Jeste li uspostavili procedure za specifično praćenje svake linije klanja?	
✓ Jeste li osigurali sistematičnu provjeru uvjeta za osiguranje dobrobiti životinja za svaku pošiljku životinja u vrijeme dolaska pošiljke tako da se mogu postaviti prioriteta pri postupanju sa životinjama?	
✓ Da li redovito provjeravate kondiciju i zdravstveno stanje životinja u depou?	
✓ Održavate li točnu evidenciju o poduzetim radnjama?	
✓ Jeste li osigurali da se vaše evidencije čuvaju najmanje godinu dana i da su na raspolaganju nadležnom tijelu na njegov zahtjev?	

²⁶ Kao što je definirano Uredbom Vijeća (EZ) br. 1234/2007 od 22. listopada 2007. o uspostavljanju zajedničke organizacije poljoprivrednih tržišta i o posebnim odredbama za određene poljoprivredne proizvode (Uredba o jedinstvenom ZOT-u))

KONTROLNA LISTA O OSPOSOBLJENOSTI OSOBE ODGOVORNE ZA DOBROBIT ŽIVOTINJA	
✓ Posjedujete li potvrdu o osposobljenosti za sve postupke koji se provode u klaonici za koju ste nadležni?	
✓ Imate li detaljno znanje o odgovarajućim zahtjevima zakonodavstva Europske unije?	
✓ Je li vas SPH ovlastio na način da od osoblja klaonice možete tražiti da svoje zadaće provode u skladu s pravilima Europske unije u području dobrobiti životinja kako općenito tako i u skladu sa specifičnim SOP-ima koje ste uspostavili?	
✓ Znete li sve odgovarajuće aspekte o parametrima omamljivanja za životinje i postupke u klaonici za koju ste odgovorni?	
✓ Jeste li upoznati s uputama za korištenje opreme koja se koristi u klaonici za koju ste odgovorni?	

Ova uputa je izrađena prema brošuri koju je izradila Europska komisija naslova „Animal Welfare Officer brochure“, a koja se može otvoriti na poveznici: http://ec.europa.eu/dgs/health_consumer/information_sources/docs/ahw/brochure_24102012_en.pdf.

Ova uputa nije u potpunosti istovjetna navedenoj brošuri Europske komisije jer je tekst u pojedinim točkama sažet, a postavljene su i reference pojedinih točaka iz upute ovoga tijela na članke Uredbe Vijeća (EZ) broj 1099/2009 o zaštiti životinja u trenutku usmrćivanja, a radi lakšeg snalaženja.

Kontakt za dodatne informacije

Ministarstvo poljoprivrede
Uprava za veterinarstvo i sigurnost hrane
Odjel za zaštitu životinja
Branka Buković Šošić, tel: 01/6443 854, fax: 01/6443 899, email: bsosic@mps.hr